

YLÖJÄRVI

Vanhempainilta

Syyskuu 2023

Soppeenmäen yhtenäiskoulu

+ Oppilashuolto ja opetus

Oppilashuolto on koulun arjessa tapahtuvaa välittämistä, huolenpitoa ja tukea

Oppilashuolto kuuluu kaikille koulussa työskenteleville ja toteutetaan yhteistyössä vanhempien kanssa

Koko kaupungin opiskeluhuoltosuunnitelma

Päivitetty elokuussa 2023

Suunnitelmassa tarkastellaan mm

- Opiskeluhuollon resurssia
- Järjestämistä (yhteisöllinen ja yksilökohtainen opiskeluhuolto) ja yhteistyötä
- Liitteillä tarkennetaan
 - lääkehoitosuunnitelma,
 - poissaolo-ohjeistus,
 - suunnitelma väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ehkäisemiseksi
 - suunnitelma tupakkatuotteiden ja muiden päihteiden käytön ennaltaehkäisemiseksi sekä käyttöön puuttumiseksi
 - kriisisuunnitelma

YLÖJÄRVEN KAUPUNGIN PERUSOPETUKSEN OHJEISTUS LÄSNÄOLON TUKEMISEEN, POISSAOLOJEN SEURAAMISEEN JA POISSAOLOIHIN PUUTTUMISEEN 1.8.2023

- Ohjeistus noudattaa Tampereen kaupunkiseudun läsnäolon tukemisen ja poissaolojen seurannan suunnitelmaa ja kaupunkiseudun yhteisiä linjauksia
- Koulupoissaoloilla voi olla monenlaisia seurauksia lapsen ja nuoren hyvinvoinnille.
- Runsaat poissaolot voivat johtaa oppimisen ongelmiin ja seurauksena voi olla luokan kertaaminen.
- Tarttumalla poissaoloihin mahdollisimman varhain saatetaan ehkäistä tulevia ongelmia, niiden vaikeutumista ja kasaantumista sekä monien eri palvelujen tarvetta.
- Poissaolojen seurannan toimivuus edellyttää sekä kodin että koulun sitoutumista asian hoitamiseen, selkeitä pelisääntöjä ja koko kouluyhteisön ennalta ehkäisevää toimintaa.

- Poissaoloihin on puututtava NOPEASTI.

Poissaolojen lisääntymisen hälytysmerkkejä voivat olla mm

- Useita luvattomia poissaoloja tai myöhästelyä
- Vaikeus palata kouluun loman tai sairauden jälkeen
- Poissaoloja erityisesti sellaisina päivinä, jolloin on koe, esitelmä tai tietyn aineen oppitunti
- Lisääntyneet käynnit kouluterveydenhoitajan luona
- Lisääntyneet psykosomaattiset oireet mm. päänsärky, vatsakipu
- Jatkuva yhteydenpito kotiin koulupäivän aikana
- Oli poissaoloja laukaiseva tekijä mikä tahansa, aiheuttaa poissaolo aina oppilaalle myös psyykkisiä lisäpaineita.

Läsnäolon tukeminen

Läsnäolon tukeminen

Oppilaiden luokkaan kuulumisen, osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen yhteisöllisen oppilashuollon keinoin. Toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa käytetään luokan tukemisen suunnitelmaa sekä tsekkauslistaa. Sujuva yhteistyö kodin ja koulun välillä: **Huoltajat** ilmoittavat poissaolosta koululle 1. päivänä. **Opettaja** ilmoittaa luvattomasta poissaolosta huoltajille viipymättä. **Opettaja** merkitsee oppilaiden poissaolot ajantasaisesti sekä seuraa niitä systemaattisesti. **Rehtori** huolehtii poissaolomallin riittävästä läpikäynnistä ja tiedottamisesta sekä vastaa poissaolojen seurannasta.

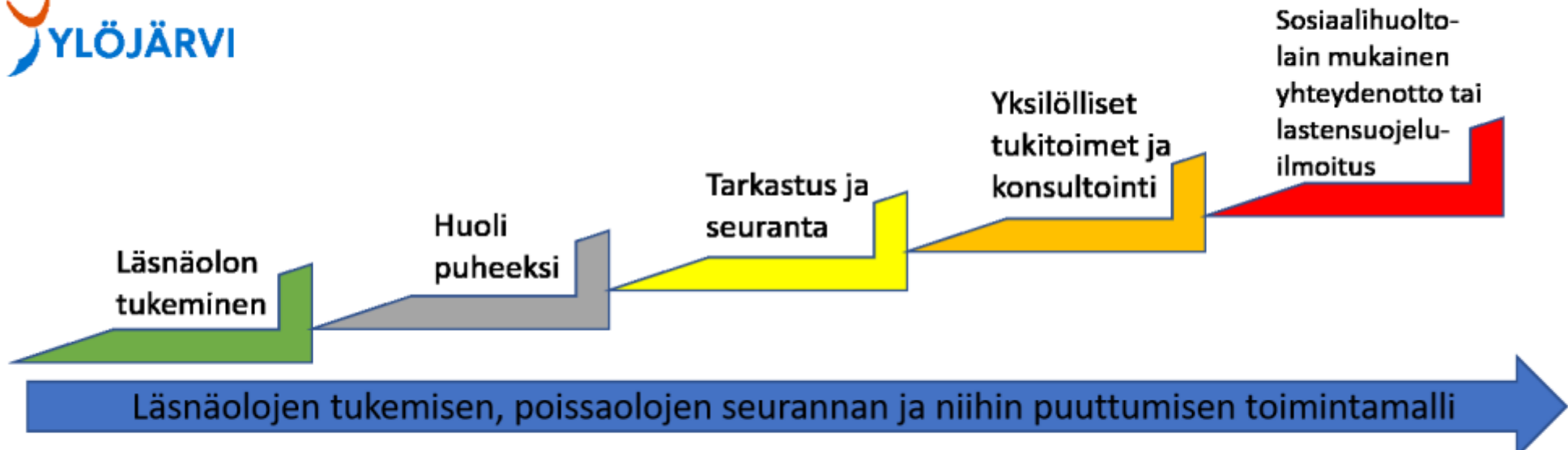
Ylöjärven kaupungin poissaolo-ohjeistus

- Ylöjärven kaupungissa noudatetaan valtakunnallista ohjeistusta poissaolomääristä, jolloin luokanvalvoja/luokanopettaja on velvollinen ryhtymään toimenpiteisiin yhteisen ohjeistuksen mukaan.
- Yhteiset rajat esitetään prosentteina. Prosenttiosuudet muutetaan tuntimääräksi oppilaan vuosiviikkotuntimäärä perusteella, jolloin esim. 4.luokkalaisen vuosiviikkotuntimäärän (min.24h/vko) mukaan 10% lukuvuoden tuntimäärästä on n. 80h.
- Minimiaika poissaolojen tarkastelulle on 4krt/lukuvuode aikana, jolloin poissaolorajoja tarkastetaan seurantajakson tarkastusajankohtana seuraavan ohjeen mukaisesti.
- Jokaisen seurantajakson poissaoloprosentit ovat kyseisellä jaksolla 5-10 %. Poissaolojen seuraavaan tarkastelukauteen siirryttäessä edelliset poissaolot lasketaan mukaan prosenttien tarkasteluun.

Ajanjakso	Poissaoloprosentti ajanjaksolla. (Poissaolojen seuraavaan tarkastelukauteen siirtyessä edelliset poissaolot otetaan mukaan prosenttien tarkasteluun)
Elokuu-syysloma	< 10%
Syysloma -joulukuu	< 10%
Tammikuu-talviloma	< 10%
talviloma-toukokuu	< 10%

Pose-portaat

Kuva 1 Läsnaolojen tukeminen, poissaolojen seuranta ja poissaoloihin puuttuminen. Ylöjärven kaupunki, perusopetus. 08/2023

Pose-portaat

5%-10% Huoli puheeksi

Oppilaan poissaoloista herää huoli kotona / koulussa esim. toistuvat myöhästelyt/ sairastelut, poissaolot keskittyvät tietyille tunnille tai viikonpäivälle, epämääräiset tai luvattomat poissaolot, opintasuorituksen äkillinen aleneminen, keskiarvon aleneminen 0,5 tai enemmän. Luokanopettaja/-valvoja/-ohjaaja **keskustelee asiasta oppilaan kanssa ja on yhteydessä huoltajiin** sekä sopii mahdollisesta yhteydenotosta oppilashuollon työntekijään. **Oppilashuollon työntekijöiden konsultointi** mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

10% Tarkastus ja seuranta

Opettaja on yhteydessä huoltajiin ja sovitaan seuranta-ajasta. Mikäli tilanne ei muutu, pidetään sovitun seuranta-ajan jälkeen neuvottelu koulunkäynnin sujumisesta ja mahdollisista tukitoimien tarpeesta. Juurisyitä kartoitetaan **SRAS-R** kyselyllä. **Tarvittaessa opettaja kokoaa monialaisen asiantuntijaryhmän**, jossa sovitaan jatkotyöskentelystä kyselyn tulosten sekä seurannan arvioinnin perusteella. Tarvittaessa koulun ulkopuolisten tahojen konsultaatiot ja ohjaus erityisnuorisotyöhön.

10%-20% Yksilölliset tukitoimet ja konsultointi

Poissaoloasia käsitellään **pedagogisen tuen tiimissä**, jossa suunnitellaan koulun tukitoimet ja **sovitaan oppilaan tilanteen etenemisen seurannasta ja kuka siitä miltäkin osin vastaa**. Suunnitelma kirjataan **Wilmaan**. Sovitaan myös seurantapalaverin ajankohta. **Opettaja vastaa prosessin etenemisestä** ja kokoaa monialaisen asiantuntijaryhmän, jonka puitteissa perehdytään poissaolon juurisyihin ja taustatekijöihin sekä tarjotaan **tueksi oppilashuollon palveluja**. Tarvittaessa oppilas/perhe ohjataan koulun ulkopuolisen tuen piiriin. **Lastensuojelun päivystyksen tai tiedossa olevan sosiaalityöntekijän konsultaatio**.

yli 20% Sosiaalihuoltolain mukainen yhteydenotto tai lastensuojeluilmoitus

Mikäli sovitut tukitoimet eivät auta ja poissaoloja on kaikesta huolimatta jatkuvasti/ runsaasti, vaarantuu oppilaan opinnoissa eteneminen ja vuosiluokalta seuraavalle siirtyminen, **tilanteesta parhaiten tietoinen tekee lastensuojeluilmoituksen**. Koulun ja oppilashuollon henkilökunta on selvittänyt poissaolojen syitä ja tukenut oppilasta sekä perhettä monipuolisesti. Lastensuojeluilmoituksia on tehty yksi tai tarpeen mukaan useampi, joissa pohjana on huoli poissaolojen aiheuttamasta syrjäytymisriskistä ja normaalin kehityksen ja koulunkäynnin vaarantumisesta. **Ilmoituksessa mainitaan koulussa jo tehdyt kartoitukset, tukitoimet sekä huoltajien kanssa tehty yhteistyö**.

Suunnitelma väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ehkäisemiseksi

- Kiusaaminen, häirintä ja väkivalta voivat olla suoraa tai epäsuoraa sanallista tai sanatonta, fyysistä voimankäyttöä ja/tai sosiaalista manipulointia, joka loukkaa toisen ihmisen fyysistä, psyykkistä tai sosiaalista koskemattomuutta.

Kiusaaminen

- olennaista on suhteiden epätasapaino, toinen on alempana toista
- voi olla yhden tai useamman henkilön toimintaa
- on usein toistuvaa, systemaattista sekä tahallista
- pyrkii vahingoittamaan tai loukkaamaan toista
- on kiusaajan tai ryhmän vallankäyttöä kiusattua/kiusattuja kohtaan
- voi olla suoraa (esimerkiksi nimittely, haukkuminen, toisen tavaroiden rikkominen tai varastaminen, potkiminen, töniminen ja lyöminen) tai epäsuoraa (esimerkiksi ilkeiden juorujen levittäminen, selän takana puhuminen, kiusatun eristäminen muusta luokasta tai ryhmästä, ulkopuolelle jättäminen, huomiotta jättäminen, huokailu ja tuijotus,
- toisen puheen nauhoittaminen/videointi ilman lupaa
- hiljainen hyväksyminen, asiaan puuttumisen jättäminen, selän kääntäminen

Häirintä

- voi näyttäytyä epäasiallisena kohteluna tai puheena
- voi sisältää sukupuoleen liittyviä vihjailevia ilmeitä, eleitä tai kaksimielistä puhetta tai
- voi olla ei-toivottua fyysistä koskettelua

Väkivalta

- on tarkoituksenmukaista tai impulsiivista toimintaa
- fyysisen voiman tai vallan käyttöä tai niillä uhkailua
- voi kohdistua itseensä, toiseen henkilöön, ryhmään tai yhteisöön

Väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ehkäiseminen

	ehkäisemisen toimet
väkivalta	niveltäminen, sosiaalisten taitojen opettaminen, TVV-tunnit, osallisuuden edistäminen, koulu yhteisöohjaajan toiminta, välituntivalvonta, selkeät ja yhtenevät toimintamallit, ennakoiminen, yhteisöllinen opiskeluhoito, henkilökunnan perehdytys
kiusaaminen	niveltäminen, sosiaalisten taitojen opettaminen, TVV-tunnit, osallisuuden edistäminen, ryhmäyttäminen, koulu yhteisöohjaajan toiminta, välituntivalvonta, selkeät ja yhtenevät toimintamallit, ennakoiminen, sosiaalisen median käytöstä ja nettikiusaamisesta keskusteleminen, yhteisöllinen opiskeluhoito, henkilökunnan perehdytys

häirintä	niveltäminen, sosiaalisten taitojen opettaminen, TVV-tunnit, osallisuuden edistäminen, ryhmäyttäminen, koulu yhteisöohjaajan toiminta, välituntivalvonta, selkeät ja yhtenevät toimintamallit, ennakoiminen, yhteisöllinen opiskeluhoito, henkilökunnan perehdytys
----------	--

Väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän seuraaminen oppilaitoksissa

	seuraamisen toimet
väkivalta	havainnointi arjessa, oppilaskyselyt, puhuttelut ja kasvatukselliset keskustelut, keskustelu oppilaiden ja opetushenkilöstön välillä, kurinpitotoimet, yhteisöllinen opiskeluhoito
kiusaaminen	havainnointi arjessa, oppilaskyselyt, puhuttelut ja kasvatukselliset keskustelut, keskustelu oppilaiden ja opetushenkilöstön välillä, kurinpitotoimet, yhteisöllinen opiskeluhoito
häirintä	havainnointi arjessa, oppilaskyselyt, puhuttelut ja kasvatukselliset keskustelut, keskustelu oppilaiden ja opetushenkilöstön välillä, kurinpitotoimet, yhteisöllinen opiskeluhoito

Ongelmatilanteisiin puuttuminen

- Oppilaitoksissa korostetaan sitä, että kiusaamiseen, häirintään, väkivaltaan tai muuhun aggressiiviseen käytökseen puututaan matalalla kynnyksellä koulupäivien aikana.
- Erilaisia tilanteita selvitettäessä muistetaan, että toiseen kohdistuvan toiminnan kokeminen on yksilöllistä, eivätkä kaikki koe samanlaista toimintaa kiusaamisena tai häirintänä. Jokaisen oppilaan kokemus kiusatuksi tai häirityksi on kuitenkin otettava vakavasti.
- Oppilaitoksissa voi olla käytössä erilaisia malleja, joissa annetaan selkeät ohjeet erilaisiin häiriötilanteisiin puuttumiseen. Oppilaitoksessa on laadittu järjestyssäännöt ja niiden noudattamista valvotaan.
- Oppilaita ja huoltajia ohjeistetaan ilmoittamaan väkivalta-, kiusaamis- ja häirintätilanteista heti ensisijaisesti luokanopettajalle tai -valvojalle.
- Opettajalla tai rehtorilla on velvollisuus ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta väkivaltaan, häirintään tai kiusaamiseen liittyvistä tilanteista epäillyn ja niiden kohteena olevan opiskelijan huoltajalle

Tupakkatuotteiden ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen

- Perusopetuslain § 29 mukaan kouluun ei saa tuoda eikä pitää hallussa sellaista esinettä tai ainetta, jonka hallussapito on muussa laissa kielletty tai jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta.
- Tupakkalain 12 §:n mukaan tupakointi on kielletty perusopetusta antavien oppilaitosten sisätiloissa ja niiden käytössä olevilla ulkoalueilla (kyllit). Tämä koskee kaikkia oppilaitoksen alueella olevia henkilöitä.
- Tupakkalain 11 §:n mukaan tupakkatuotteiden hallussapito on kielletty alle 18-vuotiaalta.
- Tupakkalain 10 §:n mukaan tupakkatuotetta ei saa myydä eikä muutoin luovuttaa alle 18- vuotiaalle.
- Jos oppilaitoksessa myydään tai välitetään tupakkatuotteita alle 18- vuotiaalle, asiasta voidaan ilmoittaa poliisille esitutkinnan käynnistämiseksi.
- Kielto koskee myös savuttomien tupakkatuotteiden esimerkiksi nuuskan ja nikotiininesettä tai muuta vastaavaa nestettä sisältävän sähkösavukkeen hallussapitoa ja käyttöä. Kiellettyä on hallussa pitää tai käyttää energianuuskaa, muuta kasviperästä tuotetta kuten yrttisavuketta tai muuta kielletyksi tupakkatuotteeksi määriteltyä esinettä tai ainetta.

Tupakkatuotteiden ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen

- Alaikäisen alkoholin hallussapidon ja käytön kieltää alkoholilaki (mm. 34 §).
- Alkoholijuomien välittäminen alle 18-vuotiaalle on kielletty.
- Huumausaineiden kaikkinaisen hallussapito, käyttö, valmistus ja myynti on yksiselitteisesti kielletty (Huumausainelaki 3 § yleiskielto).

Tupakkatuotteiden ja päihteiden käytön ehkäiseminen

1. Koulun henkilökunta on kiinnostunut kaikista oppilaista ja suhtautuu kannustavasti sekä positiivisella vuorovaikutuksella oppilaisiin.
2. Harjoitellaan sanomaan ei päihteille.
3. Käytetään erilaisia tunne- ja vuorovaikutustaitoja tukevia ohjelmia ja menetelmiä itsetunnon parantamiseksi.
4. Eri oppitunneilla käsitellään aihetta eri näkökulmilta opetussuunnitelman mukaisesti.
5. Päihdevalistusta antavat opettajien lisäksi kouluterveydenhoitajat ja muut opiskeluhuollon toimijat.
6. Asiantuntijoita ja koulun ulkopuolisia luennoitsijoita käytetään mahdollisuuksien mukaan.

Henkilökunnan toiminta, mikäli oppilas pitää hallussaan tai käyttää tupakkaa tai päihteitä

Jos oppilaan epäillään / huomataan olevan päihtynyt

1. Toimitaan edelliset ohjeet huomioiden.
2. Otetaan yhteys koulun rehtoriin.
3. Otetaan yhteys oppilaan huoltajaan.
4. Oppilas ohjataan huoltajan hakemana kotiin tai terveyskeskukseen (saattaja mukaan).
5. Tarvittaessa otetaan yhteys poliisiin / hätäkeskukseen.
6. Asiasta tehdään lastensuojeluilmoitus.
7. Oppilaalle järjestetään yksilökohtainen monialainen oppilashuolto asian käsittelyä varten. Jatkotoimet ovat oppilaskohtaisia kokonaistilanne arvioiden.
8. Kurinpitorangaistuksista päätetään tapauskohtaisesti.
9. Asian käsittelystä muiden oppilaiden kanssa päätetään tapauskohtaisesti

Henkilökunnan toiminta, mikäli oppilas pitää hallussaan tai käyttää tupakkaa tai päihteitä

Jokaiseen tapaukseen puututaan.

1. Oppilasta kuullaan.
2. Oppilaan tavarat ja hallussa olevat säilytystilat sekä päällisin puolin vaatteet tarkastetaan. Oikeus tarkastamiseen on opettajalla ja rehtorilla, POL § 36e.
3. Tupakointivälineet takavarikoidaan POL § 36d ohjeen mukaan.
4. Asiasta ilmoitetaan huoltajalle.
5. Oppilaalle annetaan kurinpitorangaistus.
6. Järjestetään yksilökohtainen oppilashuolto tapauskohtaisesti arvioiden.
7. Arvioidaan huoli ja tehdään asiasta tarvittaessa lastensuojeluilmoitus. (Lastensuojelulain 25 §:n mukaan opetustoimen palveluksessa olevat henkilöt ovat velvollisia viipymättä ilmoittamaan salassapitosäännösten estämättä kunnan sosiaalihuollosta vastaavalle toimielimelle, jos he tehtävässään ovat saaneet tietää lapsesta, joka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttää lastensuojelutarpeen selvittämistä.)
8. Jos kyseessä on tupakan välittäminen, huumeet tai toistuva tupakoiminen asiasta ilmoitetaan poliisille.
9. Mikäli kyseessä on kouluajan ulkopuolinen päihteiden käyttäminen, jonka viranhaltija saa tehtävässään tietää, asiasta ilmoitetaan huoltajalle.

